

Vårraps

Odlingsarealen av vårraps har gått ned kraftigt sedan förbudet mot neonikotinoidbetning samtidigt som alternativ saknas. Arealen 2016 steg något från bottenåret 2015 till 7600 ha, detta skall jämföras med nästan 50 000 hektar 2012 & 2013. Den största odlingen återfinns i Mälardalen (F-området) och Västra Sverige (E-området) samt Gotland. På grund av den vikande Svenska marknaden för vårrapsutsäde har både antalet försök och antalet sorter i försöken minskat. 2016 etablerades 7 försök vari det ingick 13 sorter.

Odlingsarealen av vårrybs var under 2016 i hela landet drygt 1000 hektar. Liksom de senaste åren har ingen sortprovning av vårrybs utförts under 2016, vilket innebär att det inte finns några försöksresultat att redovisa i denna gröda.

RESULTAT

Avkastningen i försöken har under 2016 varit högre än normalt. Majong har introducerats som ny mätare efter Brando som utgått. Med en ny mätare i form av en väl beprövad högt avkastande sort hamnar övriga sorters avkastning närmare mätaren.

Under 2016 etablerades 7 stycken sortförsök (OS7-1) i vårraps i Sverige varav försöket i Västra Götaland fick strykas på grund av omfattande skador av kålmal. Därför finns resultat från 6 försök. Mellan enskilda försök har avkastningen för mätarsorten Majong varierat från 2 650 kg/ha frö upp till 3 750 kg/ha frö. I fem av de sex försöken avkastar mätaren mer än 3 000 kg/ha frö. Råfettskörden har varierat mellan 1 190 kg/ha och 1 710 kg/ha. Den högst avkastande sorten i ett enskilt försök var nummersorten DLE15801S11 som

hade en fröavkastningen på 4 220 kg per hektar och en råfettskörd på nästan 1 940 kg per hektar tätt följd av Makro med fröskörden 4 190 kg/ha och 1930 kg råfett kg/ha.

Den enda linjesorten i försöken, Mosaik, har uppvisat den lägsta skörden av alla sorter vid en flerårsjämförelse.

SORTBESKRIVNINGAR

Under 2016 har endast en linjesort provats vilken är Mosaik, framöver tyder det mesta på att hybrider kommer att vara helt dominerande. Vissa sortegenskaper redovisas i tabell 2.

Skillnaden i *mognadstid* är liten mellan sorterna. Mätarsorten är beskriven som medelsen och merparten av de andra sorterna mognar 1-3 dagar senare. Sorten Makro mognar senast.

Stjälkstyrkan är god för sorterna, högst stjälkstyrka återfinns i Brander och Mirakel. Lägst stjälkstyrka har mätaren Majong.

Strålängden varierar ganska mycket mellan sorterna. Kortast är Mosaik (114 cm), medan Makro (127 cm) är allra längst.

Råfetthalten varierar inte så mycket mellan sorterna. Högst råfetthalt har Makro, Sunder och Builder. Den lägsta råfetthalten uppvisar Mosaik och Brander.

För mer ingående beskrivningar av sorternas egenskaper hänvisas till portalen www.sortval.se utgiven vid SLU.

RESULTAT, OMRÅDESVIS

I alla odlingsområden redovisas flerårsresultat från tidsperioden 2012-2016. Årsvis resultat från 2016 kan bara samredovisas för område D-F. För enskilda försök hänvisas till www.svenskraps.se

Område A Här sker sortprovning i liten omfattning och här redovisas endast flerårsresultat. Makro, Majong och Brander är de namngivna sorter som gett högst skörd.

Område B Företrädesvis finns här försök från Gotland och här redovisas endast flerårsresultat. Mirakel och Majong har haft den högsta avkastningen.

A-B-området Sett till hela södra Sverige är Mirakel och Majong de högst avkastande sorterna.

Område D+E Här återfinns ganska många försök. Mirakel är högst avkastande följt av Majong, Makro och Builder.

Område F Här finns majoriteten av försöken. I detta område har Makro signifikant högsta skörden följt av Mirakel och Builder.

Tabell 1. Vårrops. Områdesvis avkastning, råfettskörd 2016. Flerårsmedeltal 2012-2016. Mätare Majong. OS7-I

Sort, Område	2016	2012-2016			
	D-F	A	B	D+E	F
Majong kg/ha	3 270	3 020	3 220	2 600	2 810
råfett kg/ha	1 420	1 310	1 350	1 180	1 220
rel.tal	100	100	100	100	100
Builder	103	95	96	100	103
Makro	103	100	92	100	107
Mirakel	101	97	104	103	103
Mosaik	91	96	74	96	98
Sunder	104	99	89	99	100
Brander	99	100	90	99	96
DLE15801S11	105	107	83	106	107
SW U2892	96	99	88	100	104
SW U2894	99	102	90	101	106
Lumen	102				
SW W2897	92				
SW W2898	97				

Tabell 2. Vårrops sortegenskaper 2012-2016. OS7-I

Sort	Mognad dagar	Strållängd cm	Stjälkstyrka %	Råfett % av ts
Majong	124	120	86	48,3
Builder	125	124	88	48,8
Makro	127	127	89	49,1
Mirakel	123	122	90	48,4
Mosaik	125	114	87	47,8
Sunder	126	120	86	48,9
Brander	125	120	95	47,9

Foto: Kikki Fors.